

Uluslararası mozaik davasında Kıbrıs eski
Başbakanı Örek'in "onay"ı düzmece çıktı

Sahte imzalı büyük yağma

• Turan YAVUZ • WASHINGTON

- Kıbrıs Rum yönetimi ile Rum Ortodoks Kilisesi'nin Amerikalı eser koleksiyoncusu Peg Goldberg aleyhine tarihi mozaikleri kaçırdığı iddiasıyla açtığı davada, sahte belgeler ortaya çıkarıldı
- Goldberg'ın elinde olduğunu iddia ettiği mozaiklerin Kıbrıs'tan çıkarılmasını sağlayan Başbakan Osman Örek'in imzasını taşıyan mektupta, adı geçen "Müzeler Müdürlüğü"nin hiçbir zaman mevcut olmadığı belirtildi
- Bir başka belgede ise Almanya'da bir şahsa kesilen faturada "v.a.t.", yani Katma Değer Vergisi kesildiği, ancak 1978 yılında Kıbrıs'ta da Türkiye'de de KDV uygulaması olmadığı bildirildi
- KTFD'nin eski başkanlarından Osman Örek ise söz konusu belgelerin sahte olduğunu ve mozaik davasında tanıklık yapmak istediğini söyledi

İftira Osman Örek, belgenin düzmece olduğunu belirterek, bunların gerek kendisini, gerekse KKTC'yi küçük düşürmeyi hedefleyen iftiralar olduğunu söyledi.

Bakanlığımıza bağlı Müzeler Müdürlüğü'nün 21.9.77 gün ve 673 sayılı yazılarına istinaden, yasada sHEDİ edilen kırık ve parçalanmış İkon, Mozaik ve Freskoların CONLADEY' CASH, CO (67-69 Arata Street Lefkoşa) iştirak eden firmaya EXPORT mUdacesi Bakanlığımızca verilmiş olup, ilirlik listeye uygun şekilde perekli işlenin yapılması hususunda yetkililer ve CEMRüklerin dikkatine.

TURKISH FEDERATED STATE OF CYPRUS
OFFICE OF THE PRIME MINISTER

Osman Örek Pri.M.
1978

SAHTEKARLIK: Mozaiklere "sahte" Örek imzası...

Eski başbakan tanıklık yapmak istiyor

Davalı mozaik Son zamanların en büyük antika kaçakçılığı davasına konu olan mozaikler, Boltaşlı köyünde bulunan Kanakaria Kilisesi'nden alınmış ve şu anda Amerikalı bir bayan koleksiyoncunun elinde bulunuyor.

Kuşkulu belgeler

SON zamanların en büyük antika kaçakçılığı davası" olarak nitelendirilen "Mozaikler Davası" konusunda ortada dolaşan belgelerin sahteliği üzerinde durulmaya başlandı.

Kıbrıs Rum yönetimi ve Rum Ortodoks Kilisesi'nin, Amerikalı eski eser koleksiyoncusu **Peg Goldberg**'i dört adet mozaik konusunda mahkemeye vermesi olayında yeni bir perde aralandı.

Koleksiyoncu **Peg Goldberg**, bugüne kadar verdiği bilgilerde, dört adet mozaığı yasal yollardan İsviçre'de 1.2 milyon ABD dolarına satın aldığını belirtmişti. **Goldberg**, aynı zamanda elinde 1978 yılına ait ve zamanın Kıbrıs Türk Federe Devleti (KTFD) Başbakanı **Osman Örek** imzalı ve bu eserlerin yurt dışına çıkarılabileceğine dair izin belgesi olduğunu söylemişti.

Milliyet'in ele geçirdiği **Osman Örek** imzalı söz konusu mektubun sahte olma ihtimali de bu arada gide-rek kuvvetleniyor.

Söz konusu mektupta **Osman Örek**'in şunları belirttiği ileri sürülüyor:

"Bakanlığımıza bağlı Müzeler Müdürlüğü'nden 21.9.1977 gün ve 673 sayılı yazılarına istinaden yazıda sözü edilen kırık ve parçalanmış ikon, mozaik ve freskoların, Goklaney's Cash Co (67-69 Arata Street, Lefkoşa) iştiğal eden firmaya eksport müsadese bakanlığımızca verilmiş olup, ilişik listeye uygun şekilde gerekli işlemin yapılması hususunda yetkililer ve gümrüklerin dikkatine."

• OSMAN ÖREK "PRI. M."

Milliyet tarafından edinilen bilgilerde, mektupta Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 976/245 sayılı yazısına da atıfta bulunularak, alınan karar belirtiliyor. Ancak kaynaklar, KKTC'de ve ondan önce, 1978 yılında KTFD'de Müzeler Genel Müdürlüğü diye bir daire olmadığını, ancak Eski Eserler ve Müzeler Müdürlüğü'nün bulunduğunu söylediler. Sahte mektup düzenlenirken, ilk hatanın burada yapıldığına dikkat çekiliyor.

İkinci büyük hata ise, mektubun Başbakanlık, yani Başbakan **Osman Örek** tarafından yazıldığı görünümü verildiği halde, mektuba "Bakanlığımıza bağlı" diye girilmiş. Başbakanlık'tan yazılan bir mektubun böyle başlamayacağına dikkat çekiliyor.

Ayrıca mektubun sonunda **Osman Örek**'in adı ve imzası, yanında İngilizce kısaltılmış şekli ile "Pri. M", yani "Prime Minister" demek istiyor. Ancak başbakan kelimesi İngilizcede genelde sadece "P. M." olarak kısaltılır.

Koleksiyoncu **Goldberg** ve avukatları, mektubun ve

diğer belgelerin sahte olabileceği ihtimali konusunda şimdilik endişelerini dile getirmekten kaçınıyorlar. Zira mektupların sahte bulunması halinde, koleksiyoncu **Goldberg**, İsviçre'de 1.2 milyon dolara satın aldığı mozaikleri kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor.

• İKİNCİ BELGE

Milliyet'in ele geçirdiği ikinci belge ise, hayali olduğu sanılan **Goklaney's Cash Co** adlı şirketin Almanya'nın Münih kentinde, Otstaler Str. 5/b 8. München 70 adresinde bulunan **Helga Bechly** adlı bir bayana kestiği fatura.

Belge 20 Haziran 1978 tarihinde hazırlanmasına rağmen, faturada üç kolon V. A. T. Vergisi'ne ayrılmış, yani 'Katma Değer Vergisi'ne. Bu tarihte ne Kıbrıs'ta, ne de Türkiye'de Katma Değer Vergisi (KDV)'nden söz ediliyordu.

Kesilen faturanın üzerinde ayrıca iki adet 25 liralık Türkiye Cumhuriyeti pulu bulunuyor. Bu da birçok kişinin dikkatini çekmeye başladı.

• YENİ UNSUR

Hızla gelişmekte olan "**Mozaikler Davası**"nda yeni bir unsur da, koleksiyoncu **Peg Goldberg**'in bu mozaikleri İsviçre'den, kimden aldığı konusunda başgösteriyor.

İlk izlenimlerde **Goldberg**'in avukatları, müvekkillerinin dört adet mozaığı İsviçre'de, **Mr. Dikmen** adlı bir Türk'ten aldıklarını belirtmişlerdi. Ancak **Goldberg**, daha sonra bir **Indianapolis** gazetesine verdiği bilgide, mozaikleri İsviçre'de, **Dr. Geza Von Hapsburg** adlı bir koleksiyoncudan satın aldığını söylüyor.

Mr. Dikmen olarak bilinen şahsın ise bu eserleri Kıbrıs'tan çıkararak, Türkiye üzerinden İsviçre'ye götüren kişi olduğu ileri sürülüyor. Ancak **Goldberg**'in avukatları, 30 Mayıs tarihinde başlayacak olan dava yüzünden bu konuda da fazla bilgi vermekten kaçınıyorlar.

• RUMLARIN GİRİŞİMİ

Kıbrıs Rum Kilisesi, 1980 yılında Rum yönetiminin Eski Eserler ve Müzeler Müdürü **Dr. Vassos Karayorgis**'in dünyadaki çeşitli müzelere gönderdiği bir sirkülerden bahsediyor. Bu sirkülerde **Dr. Karayorgis**, Boltaşlı köyünde bulunan Kanakaria Kilisesi'nden dört adet mozaığın çalındığını belirtiyor ve bu müzelerden bu eserleri satın almamaları ve derhal Rum yönetimine bilgi vermeleri isteniyor.

Olay, koleksiyoncu **Goldberg**'in İsviçre'den yasal yollarla getirdiği dört mozaığı, ABD'deki Paul Getty Vakfı'na 20 milyon dolara satmaya çalışırken patlak verdi.

Kıbrıs Rum yönetimi sirkülerine dikkat çeken Getty Vakfı yetkilileri, bu mozaikleri satın almaktan vazgeçerken, aynı zamanda Kıbrıs Rum yönetimini de gelişmelerden haberdar etti.